

برنجی سنہ * نومرو ۱۹ - ۶ رمضان ۱۳۳۰

پازار ايرتسی *

۶ اغستوس سنہ ۱۳۲۸ - ۱۹ اغستوس افرنجی سنہ ۱۹۱۲

سر محرر: شهبندر زاده فلبلی

احمد صلمی

محل اداره سی:

جفال اوغلنده « حکمت » اداره خانه سیدر .

حقمقرون، اغراضدن سالم افکار ومقالاته صحیفه لرمن آچیقدر.

« HIKMET »

Journal turc, quotidienet politique

DIRECTEUR-PROPRIETAIRE :

A. HILMY CHEHBENDER

اداره مدیری : فلبلی

محمد زھنی

اشترا بدلی:

بزنه لکی ۹۵ ، آلتی آیلمی ۵۴ غروشدر .

پوسته اتحادینه داخل ممالک اجنبیه ایچون قرق فراتقدر.

ABONNEMENT

un an : 95 piastres و six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

نسخه سی : ۱۰ پاره در

حقیقته خادم یومی غزته در

نسخه سی : ۱۰ پاره در

ساره سوزلر

قارداشلر !
 ايسته انتخابات زمانى كلدى . انتخاب ديمك آرتق بيلورسكزكه ، ملتك ايشلرينه باقان وكلايى كوز آلتنده بولونديراجق آدملىرى سهچك ديمك در .
 ايسته سوكللى قارداشلر ، بو آدملىرى سز سهچكسكز . وسز سهچكسكز ايچين ، اونرك ايناكندن وفاقلندن آنجاق سز مسئول اولاجكسكز .
 آرتق بوياشك نه قدر اهميتلى برايش اولديغى سويله كه حاجت وارمى ؟
 عقللى وايشى بيان بر آدم ، اوينه بر اوشاق آلاچق اولسه ، بونك اك ايسته يارار ، اك ناموسلى واك چاليشقان بر آدم اولماسنه چاليشير . بويله ايكن ملت ايشلىرى ايچون سهچيله جك بر خدمتچى نك نه قدر بويوك بر دقله آرانسى لزومى سوز كوتوريرمى ؟
 بوملت خدمتچيلرينك آدى «مبعوث» دره . برمبعوث ناصل اولمالى؟ اولابوراسنى آكلامق لازم . صوكراده برمبعوثى ناصل سهچلى ؟ ايسته بونفده بيلمك كرك .
 اولا شوراسنى سويلدم كه : سزه بريسى ايچين «چوق ابي آدمدر» ديرلرسه ، هان اينانمايكنز . اونك ابي اولديغه سزك يورككز اينانمالي در . بونك ايچين ايسه او آدمك نه بيلديكى ، هيچ اولمازسه شو برقاچ سنه ايچنده نه ياپديغى ، ومجلسه واكل كيدرسه نه ياپاجغى آكلاما كز ، بيلمه كز لازمدر . اكر بوللايه . جفكز آدم ، اولجه كوردكلر بيز كى يالكز او بوياجق وياخود عقلى ايرمديكى وارسهده ديكلمه سديكى ايشلر ايچون ال قالديراجق ايسه ، يازيق سزه ، يازيق همزه !
 ويازيق ملت كيسه سندن چيقان الله ويا زياده آلتون آياغه ! دوغريسى يا ، براز اويقو برجناسيتى ايچون بو قدر پاره پك چوق ! سزك وكيككز ، بوتون ملتك ده وكيكى در . اونك اك بويوك بورجى ، حكومتى ابي الله براقق وبونك ايچون اوغراشمقدر . صوكره ، وطنمكز بوتون يرلى ايچين حكومتك نه ياقم ايستديكى آكلامق ، اكر ياقم ايستكلارى شى ، خيرلى وفاندهلى ايسه ، حكومتى ملتك ابي ديمك اولان ايله طوتمق واونى قوتلنديرمك ، وشايد حكومتك ياقم ايستديكى شيلر ملت ايچين ضررلى ايسه «يوق ! بوياشى ياقم» ديمك در .
 حكومت ، بر سنهده نه قدر پاره خرج ايده جكسه ونزه يه صرف ايده جكسه اونى مبعوثلره بيلديرير . اكر حكومتك «بودجه» ديديكى بودفته ، دوغرى وفاندهلى ايسه ، مبعوث اونى تصديق ايدر . دكسه فنايرلرني ديكيشديرير ، صوكره تصديق ايدر ، كر بوتون بوتونه لزومسز برمصرف ايسه ، اونى ده دفتردن چيزر .
 زرده وكيه برحقمسزلىق ياپيلديغى دويسه ، مبعوث حكومته شكايه ايدر ، حقمسزلىق قالديرير . اهالى يه خدمت ايدن مأمورلك مكافات كورمه سنه ، فئالق ايدنلرك ملت باشندن قوولماسنه چاليشير .
 مکتبيلرك چو فلانسنه ، چفتجيكلك ، اصنافلنك ، تجارنلنك ، صنعت صاحبلرينك ايلرله مهنه اوغراشير . ملتك پاره سى نسبتنده

يولار ، ده مير يبوللرى ، فابريكه ، ليمانلر كى شيلرك ياپيلماسنى ، قورولماسنى ايستر . ايسته برمبعوثك بوتون ماته قارشى عمومى بورجلىرى . صوكراده مبعوثك چيقديني يره خصوصى بورجلىرى واردر .
 هريرك كندينه كوره بردردى ، بر بلاسى وار . كيى طرفده هيچ يوق يوق ، كيى طرفده مکتب چوق آز ، كيى يره اهالى براز يارديمه محتاج ، كيى يره ايسه برطاقم آغالر ، بلكر ، ملتلمر ، هرناملسه اهالى ايچين فائدهلى اعيان ووجوهى قاچيرمشلر وخلقك تپه سنه بينمشلر . بوتون بودردلره درمان اولمغه اوغراشمق مبعوثك بورجى در .
 ايسته قارداشلر ، بويله آدملىرى آرايكنز ، بويله آدملىرى بولكز وكنديكزه واكل بايكنز كه سزكده كنديلرينك ده ، ملتك ده يوزنى اغراستينلر .
 ارز ده مير
 قونت برختولك دول معظمه نزنده تئبى نوبه فراه پره سه غزنه سنك باش مقاله سندن :
 آوستريا مجارستان خارجه ناظرى قونت برختولد ، تركيه احوالى حقتده برمذا كرده بولمق اوزره برلين معاهده نامه سنى مضى دولترى بر قونغريه دعوت ايتمشدر . قونت برختولد بويابده دعوتنامه لر كوندرمش ، جوابلر برقاچ كونه قدر ورود ايده جكمش توركيه نك تقويه سى توركيه مشكلاتنك ازاله سى وعينى زمانده عثمانلى ايمپراطورلنك خريستان اهاليسنك حال ووضعتى اصلاح ايديجى بوقونغريه دول معظمه نك اشتراك ايديجى واورسته اشتاهدر اولا شو جهت معلوم اولمق لازم در كه قونت برختولك بوتشنى توركيه امور داخله سنه اصلا برمداخله تشكيل اتمه مكددر . برمداخله بولمق سى چوقندن برى فوت ايتمش ، دفن اولمشدر . مداخله بولمق سنى يكيدن باش كوسترمسى توركيه نك ضعفى باء اولوب ويانه خارجه نظارتى بوكى برمقصد تعميندن اوززاقدر : قونت برختولك مقصدى ، توركيه نى تقويه بر طريق مسالتمده بولنان توركيه نى اصلاحات اجراسنه سوق ايتمكدن عبارت در .
 شمديك بو خصوصه هيچ بر پروغرام يوق در . شمديك يالكز دولتره بردعوتنامه كوندرلمشدر بو دعوتنامهده توركيه وبالقان احوالى تصوير ايدلمش ، توركيه اداره حاضر سنى تقويه وتوركيه نك امراصلاحاتنه ايقاع مشكلات اتمه مكم خصوصه سنده بالقان دولترى نزنده اجراى تاييپردن عبارت اوله جقدر .
 دول معظمه بو خصوصه فكرلرني اظهار ايدم جكلردر . آوستريا مجارستان حكومتى ، آرزوسنى ، كيمسه يه اجبار ايتمك ايسته من . قونت برختولد آنجق ، شو مساعده زماندن بالاستفاده تئوركيه اداره سنك اصلاح وتقويه سنه چالشمق و سائطنك بولمق سنى تكليف ايدم جكلدر بو مذا كرا ائدن مقصد «شرق مسئله سنى» ياخود شرقى محيظى اشغال ايدن مسائلدن برى حل ايتمك ، دكل در .
 مذا كرات پروغرامى هنوز سويلديكمز وجهله - تنظيم اولنماشدر . قونت برختولد آنجق مذا كراتك موضوع بحثى دعوتنامهده بيان ايتمشدر . توركيه طرفدن اجراسى تصور اولنان اصلاحاتك قوه دن فعله كلسى ضمتنده برمهات ويويريله جكلدر .

عجبا بو مذا كراتك عاقبتى نه اوله جقدر ؟
 بوشمديدن معلوم اوله ماز .
 دول معظمه هنوز قونت برختولك دعوتنامه سنه جواب ويره مشلر سهده پك يقينده جواب ويره جكلرى محقق در .
 صلح مذا كراتى
 استانبولن (آنفورماسيون) غزنه سنه يازيلور :
 مذا كرات صلحيه سعيد باشا قابينه سى زماننده باشلامشدر .
 اتحاد وترقى جمعيتى محاربه يه نهايت ويرمك اوزره مذا كرات رسميه مباشرت ايتمزدن اول محارب حكومتين بيننده بر زمين ائتلاف بولمق لازم كلديكنى ملاحظه ايتش ايدى .
 سعيد باشا جمعيتك بوتشيدن خبردار اولور اولماز رسماً موافقت كوستردى .
 جمعيت ، اعضاسندن ايكي كيشى تعيين ايتدى . صاحب نفوذ اولان ذوات مذكورهدن بريسى داخله ، ديكرى خارجه نظارتى مأمور .
 لرنندن در بونلر ، جمعيت نامه اوله رق ، صرب بساپورطى ايله استانبوله گلش ايكي ايتاليان ايله برابر مناسباتده بولنديلر . مذا كرات هان باشلامش ، عيني زمانده برنس سعيد حلیم ايتاليان رجاليه مذا كراته كيريشمك اوزره اسويچره يه عزيمت ايتدى .
 بو مذا كرات صره سنده ايتاليا (بنغازى) نك توركيه يه ترك اولمقنى قبول ايتش ايدى . بوكا مقابل حكومت سنيه بنغازيده ايتاليانلره بعض مساعدات اقتصاديهده بوانه جغنى وعد ايتدى .
 ايتاليا طرابلس ولايتنده توركيه يه بعض حقوق سياسيه وبريورو بوضولته ذات شاهانه نك حقوق حكمرانيسى - پك جزئى بردرجهده - محافظه اولتورددى . هر حالده مقاله نامه سنده الحاق قرارنامه سى موضوع اوليه جقدى .
 نته كيم تونسك فرانسه يه قارشى وضعيتى تنظيم ايدن باردو مقاله نامه سى اصلا موضوع بحث اولماقده در . والحاصل ، اوزمان ، بتون بو خصوصات حقتده طرفينجه ائتلاف نام حصوله كلدى .
 انكلتره قرالى ويانهده
 فراه پراسه يازيلور :
 سراى محافلنده روايت اولنديغه كوره انكلتره قرالى زورزه ، ايلول ياخود تشرين اول آينده ويانه يه كلكرك آوستريا ايمپراطورنى زيارت ايدم جكلدر .
 آچادامارد :
 ارمنى پتريقخانه سى مجلس عمومى اعضا سندن اتوز ايتى كيشى جمعه كوني غلطده اجتماع ايدمرك اارمنيلرك انتخابات جديدده تعقيب ايدم جكى خطحر كنى حقتده مذا كراتده بولمشلردر . نظر حكومتمده ، ارمنى ملتك مرخصى پتريق ايله مجلس عمومى اولديغى وارسته اشتباهدر . بناء عليه ارمنيلرك طلب ايتديكى اون بش ياخود بكرمى مبعوثك انتخابى لزومنى حكومته عرض وبيان ايتملى در . بونى متعاقب ، مذكور مبعوثانك انتخابى كيفيتى ارمنى ملتنده كى فرق سياسيه طرفندن اجرا اولمق لازم در . ارمنى پتريقخانه سنك يالكز بر صلاحيتى واردر :
 انتخاب اوله جق مبعوثلرك عددينى اارمنيلرك عددى ايله متناسب اولمقنى طلب ايتمك . اوندن ماعدا كى وظيفه نى فرقلر ايفا ايدم جكلدر .

انظار منته

سيونست سياست منحوسه سى

كوز بويامسى ، سوسله مه و افكار مليه اغفال واشغال

دور استبدادك صفات كاشفه سندن برى ده ملتك اسير منزله سنده بر اقليماسى و هيچ بر شينه قاريشديريلماسى ايدى . ملتك ، حكومت دينلن منظومه ده كى اشتراكى ، يالكز بار تكاليفى طاشيمقدن وعسكرلك ايتمكدن عبارت قالمشدى .
 حاكيت مليه اعلان ايدلديكى كى ، اوكونه قدر محجور و محروم بر اقيامش اولان ملت ، سن رشده واصل اولاروق ظالم وسيدن قورتولان بر كنج كى ، بوتون برسه ويخه ملكنى تدقيقه قويلدى . عجبا نه كوردى ؟
 اوزون بر اداره غدر واعتسافك سراسر خرابه زاره چويرديكى بر مملكت ، اكثر برب افرادى نجه سفالنده ايكلمن بر ملت !
 علمده هر شى عمل وعكس عملدن عبارت اولديغه كوره ، اوكونه قدر بر اين نظم اظهارينه بيله قدرتياب اولامايان ملت ، بردن بره اوزون وبويوك مطالب درميانه باشلادى . دوغريسى آرانيليرسه قباحتك بويوكى ينه متفكرلرده ، مدبرلرده ، رجال اداريهده ايدى . زيرا هر كس ، بر نوع جنت شادى يه مبتلا اولمش ، بوتون مشكلاتنى اونودارق ، ملته قارشى انجاضى غير قابل وعدلره باشلامش ايدى . لكن وعد ايله انجاض آراسنده كى مسافه ومشكلات دوشونيليرسه ، بو مواعيدك قولده قالاچنى بديهى ايدى . بويابده ياپيلاجق شى ، بر طرفدن حقيقت حالى ملتسه آكلامق وديكر طرفدن ياپيلماسى ممكن اولانلرى كمال جديته ساحة اجرايه قويمق ايدى .
 بويله ياپيلاجق برده ملت قارشى بر «آوتمه» سياستى رونما اولدى . بوسياستى ده ارگان اتحاده دكل ، اونلرى ده دام اقدار واغفالنه دوشورمش اولان آدملره بورجولوز .
 كوز بويامه ، سوسله مه ، آوتمه سياستى ، حالا بكارت وجدانيه وصافيت قابينه سنى محافظه ايتمكده اولان بر ملت قارشى بويوك بر جاذبه كوستره جك ايدى . فى الواقع كوستردى ده . اداره دولتك هانكى شعبه سنه كوز آتيلسه بوشكل سياستك اثرى كوريلير .
 معارفه باقارسق ، هنوز ندريسات ابتدائيه سى تنظيم ايدلمن بر مملكتنده سلطانيلر آچق ، آووج دولوسى پاره صرفيله بولسز بر صورته اورويابه طلبه كوندرمك ، صوكى كلز پروغراملر ياقم ، اسمارى اونوديلاجق قدر عدد دروسى چوغالتمق ، [الى اخره] كى شيلر كوريرز .
 امور داخله يه باقسه ق ، قونفرانس ويرن والير ، ملتك عزت نفسى اوقشامقله اوتمق وظيفه سنى تعقيب ايدن قونفرانسجيلر ، بيقارز ياقارز ، دنيايى آلت اوست ايدم رز ، قيبانندن خطابه لرله افكارى هيچانلره بسله بن ناطقه . بردازلر ، مکتب چوجقلرينه متادياً قصيدلر ، مارشلر اوقوتوق وعسكر قيافته صوتمق كى جميله لر ، تياترو ، قلوب وكتابه سز كيتبخانه آچمزلر ، مشاهده ايلم رز .
 نافع يه نظر ايتسه ك ، كهكشانه قدر كيدم جكى